

ЈАВНА УСТАНОВА		
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА		
ХЕРЦЕГ НОВИ		
Број	135	
ХЕРЦЕГ НОВИ	22. 04.	21 год.

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2020. ГОДИНУ

Херцег Нови, 2021. година

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2020. ГОДИНУ

Уводне напомене

Дјелатност Библиотеке у 2020. години реализована је у складу са Програмом рада за 2020. годину и законима и прописима из области културе и библиотекарства као и смјерницама IFLA-е, а финансирана из средстава Буџета оснивача, Општине Херцег Нови.

На реализацији Програма било је ангажовано 9 запослених са следећом квалификационом структуром: 5-ВСС, 1-ВШС, 2-ССС и 1-ССС на пословима спремачица-курирка, односно на стручним пословима: 1 библиотекар савјетник, 3 библиотекара, 1 приправник (ВСС), 1 виши књижничар и 2 књижничара, са положеним стручним испитом за библиотекара, односно вишег књижничара и књижничара и одговарајућим лиценцама за рад у кооперативно-информационом систему COBISS.

У 2020. години рад у Библиотеци одвијао се радним данима, у двије смјене, зимско вријеме 07.00-19.30, односно лјетње вријеме 07.00-20.30 и суботом 07.00-12.30 часова, а повремено због епидемије COVID-19 радно вријеме мијењано је у складу са наредбама и препорукама Института за јавно здравље Црне Горе и Националног координационог тијела Црне Горе.

У складу са дугогодишњом праксом Извјештај о раду за 2020. годину сачинили смо на основу дневних извјештаја запослених и статистика које се у Библиотеци воде током године. Извјештај обухвата реализоване послове, активности и програме у свим сегментима дјелатности Библиотеке, с акцентом на просторне, кадровске и финансијске услове и проблеме.

Константа у реализацији Програма јесу дугогодишњи негативни утицаји, који ни у 2020. години нијесу побољшани, па их с разлогом са малим измјенама понављамо из године у годину. На рад Библиотеке додатно је негативно утицала и епидемија COVID-19.

- **Недовољан и нефункционалан простор** - Није могуће, у складу са стандардима, смјестити и организовати библиотечки фонд, обезбиједити доступност, односно слободан приступ књизи (један од основних принципа струке), ефикасно услуживање корисника на пријемном пулту, успоставити континуитет програмских активности са дјецом и младима, континуитет књижевних програма, предавања, изложби, радионица, округлих столова и оптимално коришћење опреме за дигитализацију.

У фебруару 2019. године истекао је и рок за испуњење обавезе Библиотеке да „на прописан начин организује: одвојено Дјечије одјељење; простор за рад корисницима; три збирке: завичајни фонд, основни фонд и фонд за дјecu и чување и заштиту библиотечке грађе“, прописан Рјешењем Министарства културе Црне Горе бр. 01-627/3, од 17.02.2017. године, што је законска обавеза оснивача Општине Херцег Нови.

- **Неадекватан и неблаговремен прилив финансијских средстава** - Упркос упорном аргументовању потребе обезбјеђивања минималних финансијских средстава за реализовање свих сегмената дјелатности, а посебно неупитне годишње набавке књига за све категорије корисника (дјеца, млади и одрасли), различитих интересовања који имају изграђену навику да читају из задовољства, уче, усавршавају се, пишу стручне и научне радове..., желе да се сусретну са писцима..., није дошло до побољшања. Како због неблаговременог прилива финансијских средстава апсолутно није могуће израдити календар планираних програма и послова који захтијевају финансијска средства више пута смо сугерисали да се за позицију *Уговорене услуге – програми* дефинише износ који би се Библиотеци квартално исплаћивао.
- **Недовољан број извршилаца на стручним пословима** – Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови систематизовано је 13 радних мјеста са 15 извршилаца за оптимално реализовање постојећег концепта дјелатности и обима послова. Финансијским планом за 2020. годину планирана су средства за 9 запослених.

У 2020. години имали смо следеће отежавајуће околности: родитељско одсуство у трајању од 1 године и припадајући годишњи одмор из 2019. године једног запосленог (ВСС-библиотекарка) истекло је 11.03.2020. године, склопљен Споразум о престанку радног односа са запосленим (ВСС-библиотекарка) 09.03.2020. године, а 10.07.2020. године истекао је приправнички уговор запосленим (ВСС). Родитељско одсуство затражено је након усвајања Буџета Општине Херцег Нови за 2019. годину, а Споразум о престанку радног односа најављен мјесец дана прије, у јануару 2020. године, што је негативно утицало на реализовање дјелатности, у околностима дефицита библиотекарског кадра на тржишту рада. Једно мјесто библиотекарско било је упражњено 10 мјесеци, а друго 6 мјесеци и додатно 3 мјесеца коришћено плаћено одсуство по основу мјера COVID-19. Дио послова запослених на упражњеним радним мјестима (ВСС) обављали су директор, библиотекар и виши књижничар, а годинама уназад и дио правно-административних послова и јавних набавки, на штету својих редовних послова и без одговарајућих стручних компетенција.

Епидемиолошка ситуација и мјере Националног координационог тијела Црне Горе проузроковали су отежано финансирање, али и смањење обима послова и коришћења библиотечких услуга, па је било реално у таквим околностима прихватити одлагање попуњавања радних мјеста.

- **Негативне последице епидемије COVID-19** - У финансијском смислу драстичан показатељ за херцеговску библиотеку јесте позиција *Уговорене услуге – програми*, на којој је Буџетом био планиран износ од 25.000,00 Е, ребалансом 10.000,00 Е, а приходовано само 6.900,00 Е директно из Буџета на име накнаде Агенцији за рачуноводство и за закуп простора. И овом приликом потенцирамо да ова позиција обухвата најзначајније сегменте дјелатности (Куповина књига, COBISS, PRESS CLIPPING и Међубиблиотечка позајмица, WEB SITE, Завичајна збирка, Књижевни програми, Програми анимације дјете, Стручно усавршавање, Публиковање издања Библиотеке, Кориснички сервиси, Конзервација и рестаурација библиотечке грађе) и представља окосницу дјеловања Библиотеке као јавне установе културе, а у 2020. години приход је био 0,00 Е. Не смијемо занемарити ни податак да последње три године нијесмо приховали финансијска средства за редовну годишњу набавку књига.

Због епидемиолошке ситуације и мјера Националног координационог тијела Црне Горе у више наврата мијењао се режим рада Библиотеке (у периоду од 16. марта до 20. маја Библиотека је била затворена за кориснике и организована ротирајућа дежурства и рад од куће, читаоница није радила од 16. марта до 02. септембра и још увијек је отворена за ограничени број корисника), смањен је број корисника и обим коришћења библиотечких услуга, а дио програма били смо принуђени да одложимо, откажемо, или осмислимо у онлајн форми.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА БОКЕ КОТОРСКЕ

Због посебног значаја за град и регију завичајне колекције, као аутентичан писани траг о историји и традицији завичаја, сврставају се уз националне, представљају њихове дислоциране дјелове и подразумевају озбиљан приступ: обезбјеђивање неопходних финансијских средстава за континуирано библиографско истраживање у Библиотеци и националним библиотекама у окружењу, привлачење и одговорно чување грађе, адекватан смјештај, стручну обраду и професионалан кадар, који осим референци из библиотечке струке подразумева познавање културне историје Боке Которске, писане културне баштине, завичајних аутора, знаменитих личности Боке и богатог фонда Збирке.

У постојећој организацији дјелатности Библиотеке Завичајна збирка Боке Которске обухвата следеће сегменте: *Библиографско истраживање, привлачење, стручна обрада Збирке и пружање информација корисницима, Дигитализација, Конзервација, Издавачка дјелатност, Легати, Стара и ријетка књига и Портал Библиотеке.*

Библиографско истраживање, привлачење, стручна обрада Збирке и пружање информација корисницима

У 2020. години, према дугогодишњој пракси, службени одлазак у Националну библиотеку Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“, у циљу што рационалнијег коришћења финансијских средстава користили смо за обављање више послова: преузимање и враћање књига у оквиру корисничког сервиса *Међубиблиотечка позајмица*, достављање обавезног примјерка НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, израду press clipping-а из наслова серијских публикација које Библиотека не набавља, библиографско истраживање за потребе Завичајне збирке и планирања наставка дигитализације бокелске периодике.

Првенствено за потребе комплетирања наслова серијских публикација које према критеријумима припадају Завичајној збирци Боке Которске истраживали смо у Музејском одјељењу фонд Монтенегрина – серијске публикације од 1945. године до текућих наслова с циљем селектовања чланака из стручних и научних часописа ради аналитичке обраде. Прегледали смо око 70 наслова у картотеци серијских публикација (А-Д) и селектовали 19 за аналитичку обраду. Евидентирали смо *Службени вјесник Которске бискупје (1964-1966)*, који од 1981. године излази под насловом *Вјесник Которске бискупје (1981-1988; 1990-1991; 2001-2006)*, који не посједујемо у Збирци.

Такође, у Националној библиотеци Црне Горе „Ђурђе Црнојевић“ у пар наврата за press clipping прегледали смо 202 броја наслова текућих црногорских серијских публикација и селектовали 284 чланка. Press clipping 4 наслова такође текућих серијских публикација (дневне новине) које купујемо, односно добијамо од Оснивача, обухвата 3121 број, а издвојен је 6991 чланак.

Фонд серијских публикација Збирке попуњава се искључиво поклоном и размјеном. Приновили смо 37 јединица и увели у евиденционе картоне 94 јединице. Набавка монографских публикација има приоритет приликом годишње куповине књига, а дезидерате набављамо куповином на антикваријатима Београдског сајма књига, која је ове године изостала због познатих околности епидемије. Годишама уназад са Националном библиотеком Црне Горе успоставили смо веома значајну размјену библиотечке грађе из фонда вишкова, али из истих разлога нијесмо били у прилици да селектујемо и преузмемо грађу у 2020. години.

Завичајни аутори и издавачи углавном редовно достављају своја издања, као обавезни примјерак или поклон. Приновили смо укупно 501 јединицу монографских публикација, 3 куповином, 408 поклоном, а 24 јединице су сопствени тираж (сепарати бр. 40 Зборника *Бока*). Издвајамо вриједан поклон г. Домагоја Жарковића који садржи 350 јединица библиотечке грађе, углавном каталога ликовних изложби.

Број физички обрађених и инвентарисаних јединица износи 80. За електронску базу података преузет је 361 запис из СРП-а или COBISS-а. Ситни библиотечки материјал приновљен је са 103 јединице грађе. Тренутно бројчано стање овог фонда је 14958 јединица.

На упите корисника благовремено смо одговорили и дали више од 150 стручних информација, претраживали електронске базе података и обезбјеђивали коришћење литературе у читаоници. Издали смо укупно 96 јединица грађе, за 39 корисника извршили 2209 претраживања у бази БОКА, укључујући и тематска претраживања, и 949 у бази COBISS. У депо је уложено 1225 јединице грађе.

Издавачка дјелатност

Финансијска средства планирана Буџетом Општине Херцег Нови на позицијама *Уговорене услуге – програми*, *Зборник Бока* и *Трг од књиге* нијесу приходована у планираним износима па је у овом сегменту реализовано публикавање јубиларног 40. броја годишњака *Бока : зборник радова из науке, културе и умјетности* и Билтена 18. Међународног сајма књига *Трг од књиге*.

Нови 40. број зборника *Бока* садржи 8 оригиналних научних и стручних радова, 2 прилога и 2 чланка из категорије грађа. Заступљени су радови из области етномузикологије, историје умјетности, археологије, архитектуре, конзервације и рестаурације, историографије и архивске грађе, као и библиографија зборника *Бока* која обухвата 10 годишта за период 2011-2020. година и 152 библиографске јединице. Објавили смо и *Билтен МСК Трг од књиге 2020*, а онлајн издања ових публикација доступна су на порталу Библиотеке у PDF формату.

Организовали смо и финансирали израду новог дизајна зборника *Бока*, чији је аутор Воислав Булатовић. Због већих техничких захтјева припреме за штампу и кашњења у поступку рецензирања радова нови дизајн није примјењен за 40. број, како се не би нарушио континуитет публикавања у текућој години.

Стручно утемељени амбициозни планови, више пута образлагани у претходним годишњим програмима, од којих издвајамо публикавање *Каталога Легата др Душана Петковића*, највећег добротвора Библиотеке и актуелног наслова књиге за дјецу *Мале бајке* познатог руског писца Јурија

Нечипоренка, од којег смо добили ауторска права, као и од илустратора Љубов Пудејеве, нијесу реализовани искључиво због недостатка финансијских средстава.

Иако смо од Општине Херцег Нови добили одобрење за средства за објављивање књиге, ангажовали преводиоца Владимира Коларића и платили превод, сачинили и потписали двојезичне уговоре о уступању ауторских права са Јуријем Нечипоренком и Љубов Пудејевом, од штампарије добили понуду за штампу и обавили уредничке послове, нијесмо приходовали средства, па смо били принуђени да објављивање књиге одложимо за неко боље вријеме. Извинили смо се аутору и илустратору уз објашњење и наду да ће књига бити ускоро публикована.

Дигитализација

Значај Дигиталне колекције херцеговске библиотеке је вишеструк, јер се дигитализовањем значајне и јединствене библиотечке грађе обезбјеђује дигитална копија, штити грађа од оштећења при евентуалном коришћењу, омогућује приступ на даљину, али и популаризује Библиотека и њени фондови.

Рад на попуњавању ове колекције у 2020. години реализовао се у складу са Правилником о националним стандардима за дигитализацију библиотечке грађе и уз примјену критеријума за селекцију грађе. Селековано је 7 наслова монографских публикација из фонда Завичајне збирке Боке Которске, а дигитализована су два наслова:

- *Повјесница Црне Горе од најстаријих времена до 1830* / сачинио Милорад Медаковић, Земун, 1850. - (299 стр.)

- *Три главне народне свечаности, Божић, крсно име и свадба* / сабрао... Вук Врчевић, Панчево, 1883. – (270 стр.)

За већ дигитализовани материјал 4 наслова серијских публикација Завичајне библиотечке збирке Боке Которске додатно је извршено издавање појединачних бројева као засебних цјелина ради боље прегледности дигитализованог материјала, те бржег и једноставнијег претраживања. То су: *Бока: гласник за опће интересе Бокеља* (1908-1909) – 153 броја; *Гласник Народног универзитета Боке Которске* (1934-1938), (1940) – 9 бројева; *Глас Боке* (1932-1941), (1944) – 405 бројева; *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности* – бр. 39/2020 – 12 текстова.

Портал Библиотеке

У вријеме епидемије COVID-19 портал Библиотеке потврдио се као један од најбољих начина популарисања рада Библиотеке и њених колекција и посјетиоцима омогућио праћење одабраних програма, књижевних промоција, дјечијих програма и позоришних представа, те јединственог садржаја Дигиталне колекције. Током 2020. године портал је редовно ажуриран и садржајно допуњаван информацијама о свим сегментима дјелатности.

Такође, у циљу представљања Библиотеке на Интернету, у оквиру и према концепцији пројекта СОСОТОUR за реализаторе смо припремили сажет, али свеобухватан текст и издвојили репрезентативне примјерке монографских и серијских публикација из богатих и вриједних колекција херцеговске библиотеке.

Конзервација

Програмом рада за 2020. годину планирали смо израду конзерваторског пројекта, конзервацију, дигитализацију и израду новог повеза раритетног наслова серијске публикације Завичајне збирке, *Српска независност*, Окланд (1904-1908), чији је уредник био Вељко Радојевић. Финансирање овог пројекта планирали смо из донације Туристичке организације Херцег Нови, која је финансирала пројекат конзервације такође раритетног наслова *Слобода* (Сан Франциско, 1893-1906). Планирани Пројекат нијесмо реализовали јер Туристичка организација Херцег Нови није била у могућности да донира потребна средства, о чему смо благовремено били обавијештени

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

Годишњи програм рада са дјецом и младима за 2020. годину био је осмишљен у складу са објективним просторним, финансијским и кадровским условима. Сходно епидемиолошким мјерама, које смо апсолутно поштовали, у периоду март – децембар осмислили смо представљање онлајн програма посредством портала Библиотеке:

- **Серија програма *Читањац, играњац*** познате књижевнице за дјецу Јасминке Петровић, која нам је одобрила приказивање посредством портала Библиотеке;
- **Програми намијењени дјечи представљени на *МСК Трг од књиге*** (позоришне представе и гостовања дјечијих писаца):
 - *У шарену шару ко уме да гледа и све што је сиво шарено изгледа* (књижевна анимација за дјецу)
Гордана Тимотијевић, познати дјечији писац и преводилац ;
 - *Анин свет снова : позоришна представа за дјецу* (Пан театар, Београд);
 - *Благо нама с књиграчкама* (књижевна анимација за дјецу)
Бранко Стевановић, познати дјечији писац и аниматор
 - *Мачак и петао : позоришна представа за дјецу* (Пан театар, Београд).
- **Међународни дан књиге за дјецу, 2. април** – Библиотека је омогућила бесплатно годишње учлањење за дјецу.
- **Гостовање Гордане Тимотијевић** – Планирано гостовање познатог дјечијег писца, промоција њене нове књиге и додјела награда дјечи за најбоље радове на Литерарном конкурс, чији су учесници били полазници Књижевних радионица Гордане Тимотијевић, одржаних 2019. године у херцеговској библиотеци, отказано је због епидемије COVID-19. Програм је био планиран за 2. април међународни дан дјечије књиге.
- **Међународни дан књиге и ауторских права, 23. април**
Традиционални 11. литерарни конкурс *Отвори књигу, отвори свијет*, у организацији СМШ „Иван Горан Ковачић“ и ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови реализован је онлајн, у четвртак 23. априла, на Свјетски дан књиге и ауторских права. На порталу Библиотеке www.bibliotekahercegnovi.co.me у 12.00 часова објављене су двије теме, а учесници, херцеговски средњошколци, радове са шифром слали су на мејл посебно отворен за ову намјену. Три најбоља рада одабрао је жири: Љиљана Карановић, Ана Лековић и Весна Драгићевић. Награђене ученице: Теодора Смољан, Милица Бошњак и Валентина Јовановић добиле су на поклон књиге.
Поводом 23. априла Библиотека је организовала бесплатно учлањење за све грађане Херцег Новог, у Библиотеци и онлајн.

Редовни дјечији програми - реализовани су суботом до 10. марта, а надаље отказани због епидемије COVID-19.

- **Игром до књиге** – програм за дјецу од 3 до 9 година у трајању од 45 минута. Програм садржи изражајно читање и интерпретирање књижевног предлошка кроз игру и интеракцију. Одржано је 6 програма у којима је учествовало седамдесет осморо дјеце.
- **Читам, маштам, стварам** - програм за дјецу од 9 до 12 година у трајању од 60 минута. Програм садржи изражајно читање текстова неупитне књижевне вриједности, тумачење текста, ликовно представљање прочитаног, слободно осмишљавање започете приче... Одржано је 5 програма у којима је учествовало седамнаесторо дјеце.
- **Читамо заједно** – програм за дјецу са посебним потребама у Дневном центру. Одржано је 6 програма којим је присуствовало педесет једно дијете и 23 одрасле особе.
- **Први пут у Библиотеци** – програм има за циљ да се дјеца на пријемчив начин упознају са дјелатношћу Библиотеке и услугама намијењеним дјечи. Програм се одржава једанпут годишње и траје 45 минута. Похађају га предшколци и ученици првог разреда основних школа, који бесплатно постају чланови Библиотеке. Одржано је 6 програма а присуствовало је сто четрдесет седморо дјеце.
- **Библиотека у посјети школама** – Реализован је 21 програм а учествовало је сто четрдесет ученика.
- **Пут до знања : информације на Интернету и у књигама** – програм намијењен ученицима старијих разреда основне школе. Програму је присуствовало тридесет пет ученика.

- **Књиге са којима се расте** – редовне препоруке за читање наслова из дјечије књижевности на порталу Библиотеке www.bibliotekahercegnovi.co.me

У току 2020. године реализовано је укупно 45 програма за дјецу, присуствовало је 468 малишана и 50 одраслих, а коришћено 409 књига.

Принављање библиотечке грађе, нажалост само књига иако је обавеза Библиотеке да принавља разноврсну библиотечку грађу за дјецу у различитим форматима (аудиовизуелна грађа, играчке, друштвене игре, едукативни садржаји...), реализовано је према утврђеним вриједносно-естетским критеријумима, у складу са расположивим финансијским средствима. Куповином су приновљена 162 примјерка књига за дјецу и 14 поклоном.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И МСК ТРГ ОД КЊИГЕ 2020

У условима када је, због епидемије вируса COVID-19, у циљу очувања јавног здравља, привремено обустављен рад са корисницима у Библиотеци, књижевни и дјечији програми, чиме је ограничен и приступ нашим књижним фондовима, поводом 23. априла међународног дана књиге, осмислили смо онлајн представљање избора репрезентативних књижевних програма херцеговске библиотеке: промоције, изложбе, округли столови (видео) и најзначајнијих наслова Дигиталне колекције: *Стара бокелска периодика* (часописи, новине, календари, школски извјештаји...), *Стара и ријетка књига* и *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*.

Промоције (видео):

- ПОДРУЧЈЕ ЗА ПОТАПАЊЕ / Роман Сенчин
Говоре: Роман Сенчин, Радмила Мечанин, преводилац и Гојко Божовић, уредник ИК Архипелаг
- ПОХВАЛА ОПОРТУНИЗМУ / Марек Томан
Говоре: Марек Томан, Драгана Петронијевић, преводилац и Зоран Хамовић, уредник ИК Clіo
- КЊИЖЕВНИ СВИЈЕТ ЕРЛЕНДА ЛУА
Говоре: Ерленд Лу, Јасна Новаков Сибиновић, уредница ИК Геопоетика и Радош Косовић, преводилац
- МАКСИМУМ / Вида Огњеновић
Говоре: Вида Огњеновић и Гојко Божовић, главни уредник ИК Архипелаг
- РЕЦИ И ЈА ЋУ БИТИ / Амир Ор
Говоре: Амир Ор, Вида Огњеновић, преводилац и Гојко Божовић, уредник ИК Архипелаг
- ПОМОР И СТРАХ / Вуле Журић
Говоре: Вуле Журић и Мухарем Баздуљ, писац
- СЕЋАЊЕ НА ЉУБАВ / Лицак Бар Јосеф
Говоре: Лицак Бар Јосеф, Зоран Хамовић, главни уредник ИК Clіo и Душица Стојановић Чворић, преводилац
- ЛУЗИТАНИЈА / Дејан Атанацковић
Говоре: Дејан Атанацковић, проф. др Михајло Пантић и Горан Лакићевић, уредник ИК Бесна кобила
- ЦРЊАНСКИ - БИОГРАФИЈА ЈЕДНОГ ОСЕЋАЊА / Мило Ломпар
Говори: проф. др Мило Ломпар
- ЉУДИ И БРОДОВИ / Синиша Луковић
Говоре: Синиша Луковић и Никола Маловић, писац
- ЊЕГОШЕВ ДОЖИВЉАЈ ЉЕПОТЕ / Соња Томовић Шундић
Говори: проф. др Соња Томовић Шундић
- ЉУБАВ И ЛАЖИ ИЛИ КУЋА ОД КАРТОНА / Оливера Доклестић
Говоре: Оливера Доклестић и др Андријана Николић
- МЕДИТЕРАНСКИ СВЕТИОНИК / Зоран Живковић

Говоре: др Зоран Живковић и мр Ђорђе Малавразић

Изложбе:

- **EX LIBRIS У ФОНДУ ХЕРЦЕГНОВСКЕ БИБЛИОТЕКЕ** / аутор Невенка Митровић, библиотекар савјетник
(Изложба у НБЦГ „Ђорђе Црнојевић“, Цетиње)
- **БОКА: ГЛАСНИК ЗА ОПЋЕ ИНТЕРЕСЕ БОКЕЉА : 1908/1909: 100 ГОДИНА ОД ПОКРЕТАЊА ПРВИХ НОВИНА У БОКИ** / аутор Невенка Митровић, библиотекар савјетник
(Изложба у ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови)

Округли столови:

- **КЊИЖЕВНА КРИТИКА ИЗМЕЂУ КЊИЖЕВНОСТИ И МАРКЕТИНГА:** округли сто (23. јул 2019)
Медијатор Гојко Божовић, директор и главни уредник ИК Архипелаг
Учествују: писац Роман Сенчин, писац Амир Ор, писац Марек Томан, књижевница и редитељка Вида Огњеновић, књижевни критичар Тамара Крстић, директор и главни уредник ИК Clіo Зоран Хамовић, писац и књижевни критичар Мухарем Баздуљ, писац и књижевни критичар Вуле Журић, пјесник и књижевни критичар Желидраг Никчевић, књижевни критичар Божена Јелушић, писац Никола Маловић и писац Оливера Доклестић.
- **ПРОНАЂЕНО У ПРЕВОДУ:** књижевност, превођење, издаваштво : округли сто (23. јул 2018)
Медијатор Гојко Божовић, директор и главни уредник ИК Архипелаг
Учествују: писац Ерленд Лу, писац Исак Бар Јосеф, преводилац Радош Косовић, преводилац Душица Стојановић Чворић, преводилац Биљана Исаиловић, преводилац Марија Кривокапић, књижевница и редитељка Вида Огњеновић, писац Никола Маловић, писац Мираш Мартиновић, директор и главни уредник ИК Архипелаг Гојко Божовић, директор и главни уредник ИК Clіo Зоран Хамовић, директор и главни уредник ИК Агора Ненад Шапоња и уредница ИК Геопоетика Јасна Новаков Сибиновић.

Дигитална колекција:

- *Стара бокелска периодика* (часописи, новине, календари, школски извјештаји...)
- *Стара и ријетка књига*
- *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*, бр. 1-39 (издање ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови).

МСК Трг од књиге 2020

Погоршавање епидемије COVID 19 у Црној Гори управо је било вријеме припрема и реализације културних манифестација, које подразумијевају бројну публику и неизбјежан контакт учесника програма и посјетилаца. Специфичност су сајмови књига који су широм свијета отказани, одложени или организовани са значајно редукованим програмом. Како није било могуће добити поуздану прогнозу епидемиолошке ситуације били смо приморани да више пута прилагођавамо планирани програм *МСК Трг од књиге 2020*, најприје крајем марта, када је већ било извјесно какве ће финансијске посљедице имати епидемија COVID 19, затим због немогућности уласка у Црну Гору издавача и писаца из иностранства и региона (Србија, Македонија, Русија, Француска, Шпанија) одустали смо од дијела концепта Сајма, представљања актуелне продукције бројних издавача и гостовања писаца, преводилаца, књижевних критичара, глумаца... и на крају драстично редуковали програм, који представља минимум, односно одржавање континуитета манифестације.

Програм *18. МСК Трг од књиге 2020* прилагодили смо епидемиолошким условима, али и финансијским могућностима. У Дворани Парк реализовали смо тродневни програм, без гостовања издавача и уз присуство ограниченог броја посјетилаца. Наш мотив је био одржавање континуитета

Сајма као дугогодишње престижне културне манифестације, упркос чињеници да без синергије писаца, издавача и читалаца нема сајма књига у правом смислу ријечи.

Слоган 18. МСК Трг од књиге 2020 била је мисао Хермана Хесеа „*Читајте. Мало више добрих књига, мало мање штампе. Мало више себе, мало мање друге. Мало више снове, мало мање стварност. Мало више тренутак, мало мање дане.*“

Од 15-17. октобра 2020. године одржани су следећи програми:

- „*Кад се круг затвори, у старим мислима откривамо ново значење и с њим почињемо ново кружење...*“ (Б. Пекић): предавање поводом јубилеја 90 година од рођења Борислава Пекића (Говори проф. др Лидија Томић)
- *Бока: зборник радова из науке, културе и умјетности*: представљање 39. броја (Говоре: Проф. др Илија Лалошевић и Невенка Митровић, главни и одговорни уредник)
- *Златно руно* (ТВ драма према истоименом Пекићевом роману, режија Небојша Брадић)
- *Пролеће на последњем језеру* (Филм - једна епизода из амбасадорског живота Ива Андрића 1941. године, сценарио Вуле Журић, режија Филип Чоловић)
- *Леопарди* (Филм о чувеном италијанском пјеснику и мислиоцу Ђакому Леопардију, режија Марио Мартоне)
- *БОКА: гласник за опће интересе Бокеља 1908/1909*: изложба (Аутор изложбе Невенка Митровић, библиотекар савјетник; ликовни уредник Воислав Булатовић) Изложба херцеговске библиотеке први пут представљена 2009. године поводом јубилеја 100 година првих новина у Боки.

Захваљујући амбасадору Италије Њ.Е. Луки Зелиолију и Терези Албано из Италијанског културног центра добили смо дозволу за јавно приказивање филма *Леопарди*, РТС-у и продуценту Марији Берети за приказивање филма *Пролеће на последњем језеру* и редитељу Небојши Брадићу за приказивање ТВ драме *Златно руно*.

- Прихватили смо позив НВО *Ноћ књиге* која поводом 23. априла међународног дана књиге последњих година организује манифестацију под истим називом и понудили свим заинтересованим да посредством линка портала херцеговске библиотеке прате наше репрезентативне програме.
- Поводом *Националног дана подизања свијести о библиотекама*, 5. октобра, Библиотека се и ове године придружила акцији *Библиотеке за студенте* и омогућила бесплатно учлањење свим студентима.

ПРИНАВЉАЊЕ ФОНДОВА, СТРУЧНА ОБРАДА И КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Овај сегмент дјелатности у библиотечкој струци подразумева оријентисаност на кориснике, њихове образовне, информационе и културне потребе, стручну изградњу библиотечког фонда утемељену на добром познавању колекција и издавачке понуде, како актуелне тако и антикварне и вриједносним и естетским критеријумима, те стручну електронску обраду према међународним стандардима библиографске обраде и континуирано увођење аналогних и онлајн корисничких сервиса.

Принављање, обрада и уређење фонда

Три су модела набавке грађе у Библиотеци: куповина, поклон и размјена. Основни фонд монографских публикација је током 2020. године обогаћен са укупно 1390 јединица грађе, од чега поклоном 587 примјерка и 24 примјерка (сепарати бр. 40 Зборника *Бока*). Куповином, повремено у току године, и годишњом набавком приновили смо 779 примјерака монографских публикација. Због епидемије COVID 19 изостала је набавка књига компензацијом за закуп штандова на МСК Трг од књиге, коју смо практиковали претходних година, као и размјена са НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“.

Набавка подразумева континуирано праћење актуелне продукције, претраживање каталога издавача, селекцију грађе сходно расположивим финансијским средствима, израду спискова и обезбјеђивање најбоље понуде издавача и дистрибутера.

Физичка обрада приновљене грађе обављена је благовремено. Из база COBISS.CG и COBISS.SR преузета су 563 записа монографских публикација.

Редовни фонд серијских публикација приновљен је са 1887 јединица: куповином 409, а поклоном 1478. Од културно-образовних институција и издавача добијамо углавном стручне часописе из области библиотекарства, књижевности, лингвистике и умјетности, а од 2018. године, у циљу рационализације трошкова, од Општине Херцег Нови преузимамо 4 наслова дневних новина.

Током године редовно смо улагали и дубински уазбучавали грађу, излучивали оштећене примјерке, мултипликате, неактуелну грађу и израђивали спискове за отпис и спискове поклона. Уложено је укупно око 29908 јединица монографских и 3334 јединице серијских публикација, дубински уазбучено 18032 монографске и 1150 јединица серијских публикација.

Укупно је отписано 5232 примјерка оштећене, неактуелне грађе и мултипликата: у књизи инвентара 1309, у бази БИБЛИО 3024 и у бази COBISS 899 примјера монографских публикација. Сходно законској процедури, отписана грађа понуђена је најприје Националној библиотеци Црне Горе, а остатак другим библиотекама, институцијама, НВО...

У процесу уређења фонда у депоу 1 и депоу 6 (екстерни) запослени су сачинили 6 спискова који обухватају 5454 јединице библиотечке грађе за отпис (стари папир и понуда) и неинвентарисане грађе.

У оквиру завршних припремних послова за ревизију дијела Основног фонда монографских публикација - депо 1, UDK групе 821.163.4 и 821.163.4.09 извршена је замјена UDK бројева у записима интерне базе, који више нијесу у употреби, као и штампање наљепница и реорганизација смјештаја грађе на полици. У локалној бази COBISS извршено је 4297 исправки у пољима 996 и 997, 2802 у пољу 675 и штампано 6649 наљепница.

Приликом преузимања записа, отписа грађе, преинвентарисања и других провјера стања фонда извршено је 3944 претраживања у бази BIBLIO и 6871 претраживање у бази COBISS.

Корисници и кориснички сервис

На основу дневне и мјесечне статистике коју су запослени дужни да ажурно воде, добијамо прецизне бројчане податке:

- **Корисници:** учлањено 594 корисника, од тога 249 бесплатно; 1940 активних чланова Библиотеке. Корисници који наше услуге користе у Библиотеци на период од неколико дана или користе наше електронске сервисе, нијесу обухваћени овом статистиком, али их редовно евидентирамо као кориснике услуга;

- **Позајмни сервис:** евидентирано 11350 посјета корисника; издато укупно 26056 јединица библиотечке грађе (19779 ван Библиотеке, 5936 на пулту, 158 у читаоници, 518 за дјечије програме, 180 јединица некњижне грађе – CD/DVD); раздужено је 12787 јединица библиотечке грађе;

- **Коришћење читаонице и бесплатног интернета:** 56 корисника користило је бесплатан приступ интернету; у читаоници је коришћено 96 публикација стручне и референсне литературе, дневне штампе, серијских публикација, фонда Завичајне збирке;

- **Сервис Питајте библиотекара и други захтјеви корисника:** 3 захтјева путем мејла; 1859 информација корисницима у Библиотеци или телефоном; 28 корисника обучили смо за претраживање електронских база података; 254 корисника упознали са услугама и сервисима Библиотеке;

- **Сервис Међубиблиотечка позајмица:** 2 захтјева за позајмицу и скенирање грађе НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, преузели 3 публикације, извршили 2 повраћаја позајмице.

- **Претраживање:** за потребе корисника обавили 12129 претраживања у бази BIBLIO, 10198 претраживања у бази COBISS и око 760 тематских претраживања;

- **Копирање и скенирање:** за потребе корисника копирано 317 стр, а за потребе Библиотеке 3852 стр. За потребе Библиотеке скенирано је 1533 стр.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Програмом рада за 2020. годину планирали смо, у мјери финансијских могућности и потреба дјелатности и организације рада, праћење стручних конференција, предавања, семинара и радионица путем доступне стручне литературе и интернета, а у циљу упознавања са издавачком продукцијом и квалитетнијег рада у сегменту изградње библиотечког фонда, посјете сајмовима књига у Подгорици и Београду. Такође, у циљу унапређења рада и ефикасније услуге корисницима планирали смо тродневни COBISS - курс позајмица, за добијање неопходне лиценце за покретање програма електронске позајмице

грађе. НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ није планирала овај курс у 2020. години, а за одлазак у НБ Србије није било могућности.

Запосленим на стручним пословима, по угледу на праксу колега широм свијета, остала је могућност усвајања знања из библиотечке струке преузимањем литературе и видео материјала са предавања, конференција, семинара и радионица посредством Интернета.

МАТИЧНА СЛУЖБА

У складу са Законом о библиотечној дјелатности, херцеговска библиотека матичну надлежност, која се односи на 5 школских и 2 библиотеке у саставу, реализује путем редовног годишњег обиласка, сачињавањем записника о стању фондова и условима рада, достављањем годишњих извјештаја, планова и статистичких образаца Матичној служби НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ на Цетињу и пружањем стручне помоћи у свим сегментима дјелатности.

Библиотекари школских библиотека доставили су потребну документацију: статистичке податке, извјештаје о раду за претходну школску годину и планове за текућу, које смо предали библиотекару Матичне службе НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ приликом његове редовне посјете херцеговској библиотеци, ради увида у дјелатност и услове рада и сачињавање Записника.

Изузетак су двије библиотеке у саставу, Библиотека Државног архива Црне Горе – Архивско одјељење Херцег Нови која није сходно Закону о библиотечној дјелатности пријављена у Регистар библиотека Црне Горе и Библиотека Института „Др Симо Милошевић“ која није доставила годишњи извјештај, план и статистику, јер је одласком библиотекарке у пензију радно мјесто упражњено, а статус Библиотеке неријешен. Због промјена режима рада у школама, распуста и посебне бриге да се не наруше епидемиолошке мјере у школама дошло је до кашњења уговарања посјета библиотекама, које су планиране да се реализују електронски, путем телефона и мејла.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

У складу са важњим законским прописима о јавним набавкама и Планом јавних набавки ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови за 2020. годину реализовали смо више поступака набавки путем непосредног споразума:

- годишњи сервис противпожарног и противпровалног система заштите (2 пута годишње),
- одржавање рачунарске опреме,
- сервис клима уређаја,
- благовремено отклањање мањих кварова,
- набавка канцеларијског материјала, средстава за хигијену, производа за потребе послужења,
- куповина књига,
- куповина новина,
- услуга штампања (Билтен МСК *Трг од књиге 2020*),
- услуга штампања (зборник *Бока 40*),
- услуга обавезног осигурања запослених,
- куповина опреме за електронску обраду грађе и дигитализацију.

Планирану реконструкцију расвјете у библиотечким депоима нијесмо реализовали јер нијесмо приходовали финансијска средства.

ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ

На овој позицији смо од планираних 5.000,00 Е приходовали 1.000,00 Е. Обавили смо редован годишњи сервис противпожарног и противпровалног система заштите (2 пута годишње), контролу централног гријања, противпожарних апарата и мање поправке клима уређаја, рачунара и копир апарата.

Са расположивим финансијским средствима није било могуће реализовати планирану реконструкцију расвјете у депоима. Такође, из истог разлога нијесу измирене годишње обавезе за утрошак воде и услугу одвожења смећа.

На темељу усменог обећања у 2020. години осмислили смо уређење неискоришћеног простора у ходнику на другој етажи. Сачинили смо уговор и организовали израду плакара за смјештај фонда књижне грађе Завичајне збирке Боке Которске, чија је уградња била на кратко одложена због инфицирања стола ра вирусом COVID 19.

САРАДЊА

Дуги низ година изграђујемо професионалну и колегијалну сарадњу са великим бројем струковних и сродних институција: НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“ Цетиње, ЦУБЦГ Подгорица, Библиотека за слијепе ЦГ, Библиотека ЦАНУ и друге библиотеке у Црној Гори и окружењу. Надаље, изузетно корисну и интензивну сарадњу развијамо са школама са територије Општине Херцег Нови, бројним издавачима, писцима, књижевним критичарима, музичарима и глумцима из Црне Горе и окружења, страним писцима, амбасадама, са страним културним центрима и асоцијацијама. Посебно истичемо дугогодишњу сарадњу са Дневним центром за дјецу са сметњама у развоју за чије штићенике, повремено и у складу са њиховим програмима и потребама, одржавамо програме читања.

У 2020. години сарадња је била сведена на мјеру могућег у околностима бројних забрана и ограничења већ поменутих у неким сегментима дјелатности. Сарађивали смо са НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, школама, издавачима и дистрибутерима, Дневним центром за дјецу са сметњама у развоју ..., Амбасадом Италије, Радио телевизијом Србије, ауторима радова објављених у зборнику Бока, члановима Редакције, рецензентима, лектором, преводиоцима, са руским писцем Јуријем Нечипоренком, илустратором Љубов Пудејевом...

Од међународне асоцијације IMPAC Dublin добили смо обавјештење да је литерарни конкурс за најбољи роман преведен на енглески језик за 2020. годину одложен. Отказали смо гостовање дјечјег писца Гордане Тимотијевић, а нијесмо могли прихватити позив Библиотеке „Стефан Првовенчани“ из Краљева да гостујемо на манифестацији *Жичка хрисовуља*.

ОСТАЛИ ПОСЛОВИ

У 2020. години благовремено смо сачинили, усвојили и доставили надлежним органима: Програм рада Библиотеке за 2020, Финансијски план Библиотеке за 2020, Извјештај о раду Библиотеке за 2019, Финансијски извјештај Библиотеке за 2019, кварталне финансијске извјештаје, Финансијски план МСК *Трг од књиге 2020*, Финансијски извјештај МСК *Трг од књиге 2019*, Извјештај о спровођењу Плана интегритета, Извјештај о спровођењу Плана оптимизације, Годишњу евиденцију покретне и непокретне имовине и Извјештај јавних набавки. Такође, сви чланови управљачких и стручних тијела (Савјет Библиотеке, Редакција зборника *Бока*, Програмски Савјет МСК *Трг од књиге*, Извршни одбор МСК *Трг од књиге*, повремене и привремене комисије и радна тијела...) савјесно и благовремено су обављали послове из своје надлежности.

Невенка Митровић, в.д. директора
за период 01. јануар-31. децембар 2020.

